

nice niso vse osnovane po Raiffeisnovem sistemu, a njih delovanje je povsod koristno.

Poslednji čas se posojilnice po Raiffeisnovem sistemu tudi pridno snujejo. Mi tukaj ne bomo preiskavali, če je ta sistem res najboljši. Snovatelji posojilnic na Dolenjem Štajarskem so imeli o svojem času proti njemu nekatere tehtne pomislke. Sicer so se pa s tistega časa kreditne razmere znatno premenile.

Reforma bratovskih skladnic rudarskih delavcev je jako potrebna in katoliški shod se jo je tudi spomnil, če tudi se ni izrekel v katerem smislu naj se vrši ta reforma. Po našem mnenju bi se pred vsem moralo skrbeti, da se za rudarske delavce, ki so v največji nevarnosti, vpelje boljše preskrbljenje za slučaj nezgode. Sedaj so na slabšem od drugih industrijskih delavcev. Zaradi tega pač ni umestno ž njimi delati razlike, ker slučajno spadajo pod poljedelsko ministerstvo, ne pa pod trgovsko, kakor tovarniška podjetja.

Shod se je izrekel za davčno reformo v zmislu, da se bolje obdači premakljivi kapital. O tem se je že mnogo govorilo in pisalo. Reči moramo, da je tukaj lažje govoriti, nego pa izvršiti. Premakljivi kapital se je dosedaj odtegnil obdačenju in se bode najbrž tudi v bodoče, ker bode večkrat le težko vedeti zanj. Sploh pa odobrujemo vsa prizadevanja, ki se store v tem oziru, mislimo pa, da bi se sploh veliki kapital, naj bode že premakljiv ali nepremakljiv huje obdači. Tudi tisti, ki imajo velikanska posestva, tovarne in rudnike, na stotine ali celo na tisoče delavcev lahko več davka plačujejo nego ga plačujejo sedaj. V tem oziru zde se nam resolucije katoliškega shoda nekoliko pomanjkljive. Z veseljem pa omenjamo, da je shod se izrekel za razbremenjenje proizvajajočih stanov.

Zastran valutne reforme se je shod izrekel, da naj se prebivalstvo varuje pred gmotnim oškodovanjem. S tem je pa shod izrekel nekako grajo konservativcem, ki so bili tudi na shodu. Priznal je, da je dosedanje vrenje valute prebivalstvu gmotno oškodovalo. „Novice“ so o urejenju valute že mnogo pisale in nam ni potrebno še tukaj pojasnjevati svojega stališča.

Podobno resolucijo, kakor dolenjeavstrijski katoliški shod, je bil sklenil tudi češki katoliški shod v Brnu, ali se je nekako preklicavala, ker konservativcem ni ugajala.

Shod se je izrekel za volilno reformo na podlagi zadružne organizacije. O tej stvari bomo pa imeli priložnost še govoriti.

Obrtnijske raznoterosti.

Prepoved upijanljivih esenc za žganje. Ministerstvo notranjih stvari je prepovedalo uvoz, obrtno izdelavo in prodajo iz močnih dišav, kakor popra, paprike i. t. d. napravljenih ali pa upijanljive snovi v sebi imajočih esenc, katera se pridevajo žganju, da bi imela večjo moč. Višji zdravstveni svet se je izrekel, da so take primesi zdravju škodljive. Ta naredba se pa ne tiče pripravljanja alkoholičnih pijač za zdravila.

Osmojeno perilo. Če perilo gladiš z prevročim gladilnikom, se osmоди; take osmojene dele zakriješ, ako raztopiš

v vodi boraks, namažeš zasmojene dele in potem gladiš z gladilnikom tako dolgo, da se posuše.

Veliki mlini v Ameriki. Duluški mlin „Imperial“ zmelje in napolni v 24 urah 8000 sodčkov moke, česar stori minneapoliski „Pillsbury“ v 24. urah le 7200. „Imperial“ je tedaj največji mlin na svetu. Vsak sodček tehta 200 funtov. Ne čudimo se torej, če postaje delavec vedno ubožnejši, ker en sam mlinski stroj izvrši tako ogromno množino moke v 24. urah

Pridelovanje pese na Dolenjskem.

Izredni občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske vršil se je dne 29. m. m. v prostorih ljudske šole v Trebnjem. Otvoril je občni zbor družbeni predsednik g. ces. svetnik Iv. Murnik in predstavil zboru g. vladnega zastopnika viteza Laschana in gosp. deželnega glavarja Otona Detela proseč ju, da bi na merodajnih mestih podpirala namero današnjega zbora.

Vladni zastopnik in dež. glavar sta v svojih odgovorih naglašala važnost pridelovanja sladkorne pese in vpeljave sladkornega obrta na Dolenjskem ne le za to stran dežele Kranjske, temveč tudi za celo deželo in posebno tudi še za povzdigo prometa na dolenjskih železnicah. Po besedah g. viteza Laschana bode c. kr. deželna vlada podpirala to namero pri vis. c. kr. ministerstvu in zagotavljal je zborovalce g. dež. glavar, da bode tudi dežela po vsej svoji moči pospeševala pridelovanje sladkorne pese in s tem ustanovitev tovarne za sladkor.

Zborovalci, katerih se je zbralo nad 100, in med katerimi je bilo več gospodov duhovnikov, veleposestnikov in učiteljev, so to z odobravanjem na znanje vzeli. Na to poročal je tajnik družbini g. ravnatelj Pirc o tem, kaj sta doslej dež. odbor in glavni odbor družbini o tej stvari storila in kaj namerava zadnji storiti, ako bode slavni zbor mogel in hotel uže danes na osem vprašanj odgovoriti, katera se tičejo:

- 1.) Krajev, v katerih naj bi se pesa pridelovala in kje naj bi bilo središče za to;
- 2.) vprašanja ali je dosti polja;
- 3.) koliko bi se moglo posestva s peso obdelovati;
- 4.) kolobarenja;
- 5.) delavskih razmer;
- 6.) vinarstva;
- 7.) gnoja in umetnih gnojil in
- 8.) s kom naj bi se najprej začelo.

Razprave so bile jako živahne in udeležili so se jih mej drugimi gg: grof Barbo, vitez Langer, baron Berg, učitelj Pogačnik, vodja dež. poljedelske šole Dolenec, ravnatelj Rieger od sv. Ane pri Tržiču, posestnik Koračin, adjunkt dež. poljedelske šole Rohrmann, dr. Gorjani, ravnatelj Pirc in dr.

Po daljši razpravi, katera je dala precej informacije o tem vprašanju glavnemu odboru družbe, se je sprejel nasvet gosp. grofa Barbo z dodatkom ravnatelja Pirca,